

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1984-1985

19 JUNI 1985

WETSVOORSTEL

tot beperking van de mogelijkheden
van de gemeenten
om leningen aan te gaan

(Ingediend door de heren Hendrick en Deroubaix)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De meeste Belgische gemeenten vertonen een tekort op hun begroting. De oorzaken daarvan zijn uiteenlopend. Ze hebben hoofdzakelijk te maken met het feit dat er meer uitgaven dan inkomsten zijn enerzijds, en met een aantal extra taken die de centrale overheid aan de gemeenten heeft opgelegd anderzijds.

De ideale oplossing om uit de impasse te geraken zou erin bestaan de gemeenten een grotere fiscale bevoegdheid te geven en de bevoegdheid van andere instanties op het stuk van belastingen verhoudingswijs te verminderen.

Het tekort heeft een afbrokkeling van de gemeentelijke autonomie ten opzichte van de z.g. toezichhoudende overheid tot gevolg gehad. Deze heeft getracht het probleem op te lossen door meer controle uit te oefenen op de gemeentebegrotingen. Er werd voorzien in ruimere mogelijkheden om leningen aan te gaan door de oprichting van een herstellfonds en vooral door het verlenen van subsidies die naar gelang van de politieke coalities en vooral afhankelijk van de wil van één enkele persoon, de bevoegde toezichhoudende Minister, werden toegekend.

Een en ander heeft niet alleen het principe van de gemeentelijke autonomie, maar vooral het beginsel van de democratie ontkracht, aangezien per slot van rekening één man, die niet door de inwoners van de gemeente is verkozen, over haar begroting beslist.

Een ander aspect waarop de aandacht moet worden gevestigd is dat een meerderheid die gedurende 6 jaar aan het bewind is, via leningen en saneringsplannen de gemeentelijke financiën voor 20 jaar en meer verbindt.

De tot stand gebrachte meerderheid kan op die manier het gemeentebestuur bepalen voor een tijd die veel verder reikt dan haar ambtstermijn.

Chambre des Représentants

SESSION 1984-1985

19 JUIN 1985

PROPOSITION DE LOI

tendant à limiter
les possibilités d'endettement
des communes

(Déposée par MM. Hendrick et Deroubaix)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La plupart des communes en Belgique connaissent des situations financières déficitaires dont les causes sont diverses, mais proviennent essentiellement, d'une part, d'un excès de dépenses par rapport aux recettes, mais également d'un report sur les communes d'une série de charges supplémentaires, leur attribuées par le pouvoir central.

Le système idéal pour sortir de l'impasse serait de donner aux communes un pouvoir fiscal plus étendu, tout en réduisant proportionnellement celui des autres instances taxatrices.

Le déficit a eu pour conséquence une perte de plus en plus grande de l'autonomie communale vis-à-vis de ce qu'on appelle le pouvoir de tutelle, qui a voulu tenter d'arranger les choses au moyen d'un contrôle renforcé sur les budgets communaux, avec possibilité d'emprunts élargis sous forme de fonds de redressement et surtout, sous forme d'allocation de subsides distribués au gré des alliances politiques et surtout de la volonté d'un seul homme en la personne du ministre de tutelle compétent.

Cette situation a non seulement détruit le principe de l'autonomie communale, mais surtout le principe démocratique, puisque en définitive, c'est un seul homme non élu par les habitants de la commune concernée qui finit par en décider les budgets.

Un autre aspect de cette situation sur lequel il y a lieu d'attirer l'attention, est que les majorités mises en place pour 6 ans engageant, au travers des emprunts et des plans d'assainissement, les finances communales pour 20 ans et plus.

Les majorités constituées pourraient donc, par ce biais, engager la politique communale pour une durée dépassant de loin leur mandat.

Logischerwijze zou de oplossing er moeten in bestaan een referendum te houden om de bevolking te vragen of zij met overschrijding van de begroting instemt. De huidige gemeenteraadsleden zijn immers niet noodzakelijk degenen die er ook later zitting zullen in hebben.

In de huidige stand van de wetgeving is de enige mogelijkheid om die toestand te verhelpen een wijziging van artikel 65 van de gemeentewet. Wanneer de aflossingstermijn verder reikt dan de duur van de ambtstermijn van de gemeenteraadsleden, zouden leningen nog slechts mogen worden aangegaan indien ze door tweederde van de aanwezige leden overeenkomstig artikel 64 van dezelfde wet worden goedgekeurd.

WETSVOORSTEL

Enig artikel

Artikel 65 van de gemeentewet wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« De aan de gemeenteraad voorgestelde leningen moeten worden goedgekeurd door een bijzondere meerderheid van tweederde van de uitgebrachte stemmen indien de aflossingstermijn verder reikt dan de termijn van de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

Evenzo moet de gemeentebegroting door een bijzondere meerderheid van tweederde van de uitgebrachte stemmen worden goedgekeurd indien het verschil tussen de geraamde inkomsten, die niet uit leningen afkomstig zijn, en de voorgestelde uitgaven een debetsaldo is. »

13 mei 1985.

La solution logique à cet état de fait serait un recours au référendum, pour demander l'accord des populations concernées sur ces dépassements budgétaires, car les mandataires en présence dans les conseils communaux ne sont pas nécessairement non plus ceux qui seraient en place dans les conseils ultérieurs.

Dans l'état actuel de la législation, la seule possibilité pour remédier à cet état de choses, est une modification de l'article 65 de la loi communale, pour n'autoriser les emprunts qu'aux deux tiers des membres présents, conformément à l'article 64 de la même loi, si l'échéance de remboursement de ces emprunts dépasse la durée du mandat octroyé aux conseillers communaux.

R. HENDRICK
P. DEROUBAIX

PROPOSITION DE LOI

Article unique

L'article 65 de la loi communale est complété par la disposition suivante :

« Les emprunts proposés au conseil communal devront être approuvés par une majorité qualifiée de deux tiers des suffrages, pour autant que leur terme dépasse l'échéance des plus prochaines élections communales.

De même, tout budget communal devra être approuvé par la majorité qualifiée de deux tiers des suffrages, s'il laisse apparaître un solde négatif entre la somme des recettes envisagées autres que celles résultant d'emprunts et les dépenses proposées. »

13 mai 1985.

R. HENDRICK
P. DEROUBAIX